

Bruxelles, 18.10.2017.
COM(2017) 610 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Akcijski plan za poboljšanje spremnosti s obzirom na rizike za kemijsku, biološku,
radiološku i nuklearnu sigurnost**

UVOD: SVE OZBILJNIJA PRIJETNJA

EU se u ovom trenutku suočava s nasilnim terorističkim prijetnjama i napadima umreženih skupina, ali i pojedinaca koji djeluju samostalno. I terorističke skupine i radikalizirani pojedinci pokušali su izvršiti masovne napade u EU-u s ciljem što većeg broja žrtava te psihološkog i gospodarskog utjecaja na društvo.

Terorističke organizacije nisu upotrijebile kemijske, biološke, radiološke ni nuklearne („KBRN”) agense u Europi. Ipak, postoje vjerodostojne naznake da bi terorističke skupine mogle planirati nabavu KBRN materijala i oružja te da razvijaju znanje i kapacitet za njihovu uporabu.¹ Daesh je upotrijebio kemijsko oružje u Siriji i Iraku, a procjenjuje se da je u mogućnosti² proizvesti i upotrijebiti takvo oružje. Manji incidenti ukazali su na zanimanje Daesha za inovacije te za razvoj biološkog i kemijskog oružja.³ Iako se izraz KBRN javlja u cijelom dokumentu, treba napomenuti da se mogućnost da nedržavni akter izvrši napad nuklearnim oružjem smatra nižom od mogućnosti kemijskih, bioloških ili radioloških napada.

Situaciju treba sagledati u kontekstu tehnološkog razvoja koji bi teroristi mogli iskoristiti u zlonamjerne svrhe. Daesh se koristio bespilotnim letjelicama za nadzor i zapovijedanje te za izvršavanje napada s eksplozivima.⁴

U terorističkoj propagandi često se ističe mogućnost KBRN napada: u džihadističkim medijima spominje se namjera izvođenja KBRN napada, a na raznim se društvenim mrežama razmjenjuju moguće taktike za napade te se govori o mogućim ciljevima.⁵ KBRN prijetnje priznalo je i Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda⁶, koje je izrazilo zabrinutost zbog porasta rizika od širenja oružja, uključujući oružje kojim se koriste nedržavni akteri.

Iz navedenoga je jasno da Europska unija mora povećati svoju otpornost i pojačati svoju spremnost da se u narednim godinama suoči s KBRN prijetnjom.

POTREBA ZA VEĆOM SURADNJOM U EU-u

S obzirom na sve ozbiljniju prijetnju moramo proučiti ranjive točke i kako se obraniti od mogućih terorističkih napada koji uključuju KBRN materijal. Smatra se da zasad KBRN prijetnje nisu vrlo izgledne, ali podrazumijevaju rizik od ozbiljnih posljedica. Čak i mali

---

1 Europol, *Terrorism Situation and Trend report (TE-SAT) 2017* (Izvešće o stanju i trendovima u pogledu terorizma (TE SAT) 2017.), str. 16, dostupno na: www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/tesat2017.pdf. Vidjeti i izjave glavnog direktora Organizacije za zabranu kemijskog oružja (OPCW): www.globaltimes.cn/content/1044644.shtml.

2 Interpol – *Assessment of ISIL chemical weapons threats outside of Iraq and Syria* (Procjena ISIL-ovih prijetnji kemijskim oružjem izvan Iraka i Sirije), 7. veljače 2017.

3 U Maroku je 2016. zaustavljena Daeshova ćelija koja je pripremala napad rudimentarnim biološkim oružjem. Interpol – *Biological Threats and Incidents Pose Increasing Threat to Critical Infrastructure and Public Health* (Biološke prijetnje i incidenti sve su veća prijetnja za ključnu infrastrukturu i javno zdravlje); 24. listopada 2016. Osim toga, utvrđeno je da su teroristi povezani s napadima u Parizu i Bruxellesu prisluškivali jednog visokog europskog dužnosnika za nuklearne tehnologije. Europol, TE-SAT 2016.; str. 14. *Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale (France), Chocs futurs - Etude prospective à l'horizon 2030* (Glavno tajništvo za obranu i nacionalnu sigurnost (Francuska), Budući šokovi – Prognostička studija do 2030.), svibanj 2017., str. 88: <http://www.sgdsn.gouv.fr/>

4 Prijetnja terorističkih napada uz uporabu bespilotnih letjelica razmatrana je u Akcijskom planu za bolju zaštitu javnih prostora – COM(2017) xxx.

5 Europol, TE-SAT 2017.; str. 16.

6 Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda S/RES/2325 (2016), 14. prosinca 2016.

KBRN napad može imati velike posljedice na pogođena društva i gospodarstva te uzrokovati znatne i dugotrajne poremećaje, rasprostranjen strah i nesigurnost. I ljudski i financijski gubici povezani s napadima, primjerice u slučaju napada uporabom naprave za širenje radioaktivnog materijala (takozvana prljava bomba)⁷ ili napada bakterijom antraksa uz uporabu bespilotnih letjelica, bili bi iznimno visoki.

Za jačanje otpornosti protiv KBRN prijetnji u smislu sprečavanja, spremnosti i odgovora potrebna su znatna ulaganja država članica. Stoga je potrebno da uže surađujemo na razini EU-a i učimo jedni od drugih, udružimo stručna znanja i sredstva te iskoristimo prekogranične sinergije. U Sveobuhvatnoj procjeni sigurnosne politike EU-a⁸ ukazuje se na potrebu za većom suradnjom na razini EU-a, koja se temelji na boljem razumijevanju KBRN prijetnje i udruživanju resursa u cilju postizanja veće spremnosti na moguće KBRN napade.

Direktiva o suzbijanju terorizma⁹ po prvi put uključuje odredbe o svim oblicima KBRN terorizma. Prema Direktivi države članice obvezne su odgovoriti na teroristički napad, što uključuje obvezu pružanja medicinske pomoći svim žrtvama. Inicijativama predloženima u ovoj Komunikaciji pomoći će se državama članicama da ispune svoje obveze pomaganja žrtvama u slučaju napada KBRN materijalom.

Cilj je ovog akcijskog plana povećavanje europske suradnje radi jačanja KBRN sigurnosti s naglaskom na sprečavanje KBRN prijetnji i terorističkih napada te pripremu i odgovor na njih. Mjere iz ove Komunikacije pomoći će državama članicama da zaštite građane i infrastrukturu. Mnoge od predloženih mjera odnose se na sve tipove opasnosti pa će se njima doprinijeti poboljšanju spremnosti za sve KBRN incidente velikog opsega koji nisu povezani s terorizmom.

NASTAVAK NA AKCIJSKI PLAN U PODRUČJU KBRN-a 2010.–2015.

Ovaj se akcijski plan temelji na radu koji je u EU-u započeo s Akcijskim planom u području KBRN-a 2010.–2015.¹⁰ Nastoje se ukloniti nedostaci utvrđeni u njegovoj provedbi i uzimaju u obzir prijetnje u nastajanju. Na razini EU-a rezultat Akcijskog plana 2010.–2015. bolje je razumijevanje prijetnje, veća razmjena informacija (izrada glosara KBRN-E-a i uključivanje KBRN incidenata u Europski sustav podataka o bombama) te postignuća kao što je razvoj infrastrukture EU-a za izobrazbu (Europski centar za izobrazbu u području nuklearne sigurnosti – EUSECTRA). Uvedene su važne zakonodavne promjene i u biološkom području donošenjem Odluke 1082/2013/EU o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju s odredbama za jačanje spremnosti i odgovora u EU-u.

Države članice s kojima je provedeno savjetovanje o provedbi Akcijskog plana 2010.–2015. izvijestile su o velikom broju aktivnosti koje se provode na nacionalnoj razini, uključujući izobrazbu i vježbe. Izvijestile su i o određenim poteškoćama u osiguravanju koordinacije

7 Vidjeti primjerice von Winterfeldt, Detlof i Rosoff, Heather, *A Risk and Economic Analysis of Dirty Bomb Attacks on the Ports of Los Angeles and Long Beach* (Rizik i ekonomska analiza napada prljavom bombom na luke u Los Angelesu i Long Beachu), (2007.). Objavljeni članci i dokumenti, dokument br. 39. http://research.create.usc.edu/published_papers/39. Autori su procijenili posljedice napada prljavom bombom na luku u Los Angelesu. Primjerice, uz troškove dekontaminacije, troškovi zatvaranja luke i povezanih poduzeća iznosili bi do 100 milijardi EUR. <https://pdfs.semanticscholar.org/5cc0/3b4436d06165aac72041315c824fbef44d5b.pdf>.

8 COM(2017) 407, SWD(2017) 278 final. 26.7.2017.

9 SL L 88 od 31.3.2017., str. 6.

10 Vijeće Europske unije, dokument 15505/1/09 REV 1, Vijeće ga je donijelo u prosincu 2009. u cilju jačanja KBRN sigurnosti u cijelom EU-u.

različitih subjekata. Dionici su, primjerice, naglasili potrebu za produbljanjem znanja o KBRN rizicima, promicanjem međusektorske suradnje i daljnjim ulaganjima u izobrazbu i vježbe.¹¹ Osiguravanje prekogranične/međusektorske izobrazbe i vježbi, po mogućnosti organiziranih na strukturiran način i prema unaprijed dogovorenom kurikulumu, prepoznato je kao jedno od područja u kojima može biti osobite koristi od djelovanja u okviru EU-a. Države članice ukazale su i na nedovoljnu razmjenu informacija o KBRN incidentima i prijetnjama te o opremi i tehnologijama razvijenima za borbu protiv takvih prijetnji. Usto, istaknule su potrebu za uspostavljanjem suradnje s drugim partnerima koji nisu obuhvaćeni prethodnim Akcijskim planom u području KBRN-a, npr. s vojskom i ključnim trećim zemljama.

UTVRĐIVANJE USMJERENIJEG I KOORDINIRANIJEG PRISTUPA

Nadovezujući se na prethodno navedena postignuća u ovom se novom akcijskom planu zauzima ciljani pristup, u skladu s Planom EU-a u području KBRN-E-a iz 2012. u kojem je Vijeće pozvalo Komisiju da izradi usmjereniju politiku koja će obuhvaćati odabrani broj ključnih prioriteta s jasnom dodanom vrijednošću EU-a i opipljivim rezultatima.

Akcijski plan omogućuje da države članice povećavaju kapacitete i pripremljenost za porast prijetnji zahvaljujući dobrovoljnom sudjelovanju u nizu inicijativa predloženih u okviru akcijskog plana.

Ovaj se akcijski plan temelji na čvrstom uvjerenju da je za borbu protiv KBRN rizika potreban horizontalni pristup koji obuhvaća brojna područja i aktore, kao što su provedba zakona, upravljanje hitnim situacijama, zaštita ključne infrastrukture i javnih prostora, javno zdravlje i privatni sektor. Nekima od predloženih mjera doprinijet će se i većoj otpornosti ključne infrastrukture u EU-u, posebice nuklearnih elektrana i kemijskih postrojenja.

Postoji i jasna potreba za povećanjem unutarnjih i vanjskih sigurnosnih mjera, a naponi bi se trebali usmjeravati prvenstveno preko inicijative za centre izvrsnosti EU-a u području KBRN-a. Jedan od ključnih prioriteta bit će osigurati graničnu sigurnost i kapacitete za otkrivanje nezakonitog ulaska KBRN materijala. Carinski službenici imaju ključnu ulogu u osiguravanju sigurnosti vanjskih granica i lanca opskrbe. Prilagodba sustava informiranja o teretu nužna je za jačanje praćenja i kontrola međunarodnih lanaca opskrbe u skladu s procjenom rizika kako bi se osiguralo da KBRN materijal ne ulazi nezakonito u EU. Potrebne su i mjere za jačanje trgovinskih kontrola pri izvozu robe i tehnologija s dvojnog namjenom. Ključni su suradnja i koordinacija sa strateškim i regionalnim partnerima EU-a, a tražit će se sinergije sa svim relevantnim dionicima, uključujući vojne subjekte, Europsku obrambenu agenciju (EDA) i NATO, kao i privatni sektor.

Akcijski plan stoga ima četiri sljedeća cilja:

1. smanjiti pristupačnost KBRN materijala;
2. osigurati bolju spremnost i odgovor na incidente povezane s KBRN sigurnošću;
3. izgraditi snažnije unutarnje i vanjske veze s ključnim regionalnim i međunarodnim partnerima EU-a kad je riječ o KBRN sigurnosti;
4. produbiti naše znanje o KBRN rizicima.

---

¹¹ U okviru preispitivanja državama članicama postavljena su i konkretna pitanja koja se odnose na buduća prioriteta područja za suradnju.

Radom na navedenim područjima EU može pružiti čvršći okvir za smanjenje prijetnje od KBRN napada jačanjem sigurnosnih mjera, povećavanjem otpornosti i pripremanjem djelotvornog odgovora u slučaju napada.

Predložene mjere poduprijet će se mobiliziranjem sredstava u okviru različitih postojećih instrumenata Komisije, uključujući Obzor 2020., komponentu ISF-Police i Mehanizam Unije za civilnu zaštitu ili u okviru širokog raspona instrumenata za vanjsko financiranje (npr. Instrument za razvojnu suradnju, Europski instrument za susjedstvo i Instrument za doprinos stabilnosti i miru).

CILJ 1.: SMANJITI PRISTUPAČNOST KBRN MATERIJALA

Sposobnost terorista da izvedu KBRN napade ovisi o pristupačnosti agensa, tvari i materijala potrebnih za KBRN oružje. Po uzoru na ono što je već napravljeno u području eksploziva i vatrenog oružja, EU mora bolje kontrolirati pristup visokorizičnim KBRN materijalima. Ograničavanjem ili kontroliranjem pristupa moramo optimizirati našu sposobnost otkrivanja takvih materijala u najranijoj mogućoj fazi. Potrebno je riješiti i važan problem unutarnjih prijetnji ključnoj infrastrukturi i objektima u kojima se nalaze KBRN materijali. Usto, države članice EU-a svjesne su potrebe za daljnjim poboljšanjem razmjene informacija o KBRN materijalima, uključujući prijetnje i sigurnosne incidente kao što su krađe tih materijala ili trgovanje njima. To se može postići što većom uporabom postojećih alata i sustava za razmjenu informacija.

Komisija stoga utvrđuje sljedeće prioritetne mjere koje treba poduzeti u bliskoj suradnji s državama članicama i drugim dionicima.

Obveza		Mjera	Očekivani ishod i vremenski okvir
1.1	Optimizirati razmjenu informacija o KBRN-u	Države članice trebaju sustavnije unositi tehničke informacije o KBRN oružju i incidentima u Europski sustav podataka o bombama (EBDS) ¹² , kojim upravlja Europol. Potrebno je razmotriti mogućnost uspostave sustava izvješćivanja koji bi nalikovao onome u području prekursora eksploziva.	Redovita izvješća Europolu Savjetodavnoj skupini EU-a za KBRN sigurnost o uporabi EBDS-a (počevši od 2018.). Suradnja Komisije s državama članicama EU-a radi bolje razmjene informacija

12 Europski sustav podataka o bombama (EBDS) je IT platforma koja državama članicama omogućuje pravovremenu razmjenu relevantnih informacija i obavještajnih podataka o eksplozivima i KBRN materijalima te povezanim incidentima. Budući da je za taj sustav potrebna visoka razina sigurne veze, Europol je stvorio dopunsku internetsku Europolovu platformu za stručnjake, na kojoj korisnici mogu međusobno komunicirati i surađivati preko virtualnih zajednica.

		<p>Više se služiti drugim alatima za razmjenu informacija kao što je Baza podataka o incidentima i trgovanju¹³ IAEA-e¹⁴.</p> <p>Istražiti mogućnost povezivanja s drugim informacijskim sustavima, kao što je DUEs, Elektronički sustav za robu s dvojnou namjenom¹⁵, s informacijama o robi i osobama za koje se sumnja da su uključeni u „štetnu” trgovinu.</p>	<p>putem EBDS-a.</p> <p>Kartiranje informacijskih sustava, potreba i mogućih nedostataka s obzirom na razmjenu informacija koje će Europol izvršiti do sredine 2018.).</p>
1.2	Pojačati carinske kontrole utemeljene na procjeni rizika radi presretanja opasnih KBRN materijala na granici	<p>Osigurati bolje informacije o teretu iz trgovine i povećati kapacitete za otkrivanje kako bi carinske službe u suradnji s drugim agencijama pratile međunarodne lance opskrbe radi otkrivanja i kontrole nezakonitog ulaska KBRN materijala.</p> <p>Podići svijest o KBRN prijetnji među carinskim službama i tijelima za kazneni progon, poboljšati međuagencijsku suradnju i razmjenu informacija među carinskim i drugim tijelima, u skladu sa Strategijom EU-a i Akcijskim planom za upravljanje rizicima u carinskim pitanjima (COM(2014) 527)</p>	<p>Dogovor s državama članicama (sredinom 2018.) o uspostavi zajedničkog repozitorija informacija o teretu.</p> <p>Projektina skupina carine za tehnologiju otkrivanja treba istražiti kapacitete za otkrivanje bioloških i kemijskih materijala u međunarodnim lancima opskrbe. Izvješće do sredine 2018.</p> <p>Proširiti radiološku/nuklearnu obuku za policijske i carinske službenike i druge agente na terenu u centru za obuku EUSECTRA¹⁶.</p>

13 Baza podataka o incidentima i trgovanju (ITDB) informacijski je sustav Međunarodne agencije za atomsku energiju i svrha mu je informiranje o slučajevima nezakonitog trgovanja i o drugim nezakonitim aktivnostima i događajima koji uključuju nuklearni i drugi radioaktivni materijal izvan regulatorne kontrole.

14 Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA)

15 Elektronički sustav za robu s dvojnou namjenom (DUEs) je siguran elektronički sustav za razmjenu informacija među državama članicama kojim upravlja Komisija. U potpunosti je operativan od 2012., a njegova je svrha da države članice EU-a poboljšaju razmjenu informacija o odbijanju robe s dvojnou namjenom. Glavne informacije koje se obrađuju obuhvaćaju opis robe koja se odbija i stranke uključene u odbijanje, kao što su države članice, izvoznik, posrednik, primatelj i krajnji korisnik.

16 Europski centar za obuku u području nuklearne sigurnosti osnovan je kao odgovor na zabrinutost zbog krađe radioaktivnih materijala koje bi se moglo upotrijebiti za kaznena djela i terorističke čineve. Nudi praktičnu obuku s pravim nuklearnim materijalom za službenike na terenu, predavače i druge stručnjake

1.3	Ojačati izvozne kontrole iz EU-a	Spriječiti vanjske aktere (državne i nedržavne) da preko trgovine pristupe robi s dvojnomo namjenom / KBRN robi	Ažurirati popise EU-a s visokorizičnim KBRN materijalima 2018. i procijeniti opseg i prirodu tehničke interakcije između „KBRN” robe i robe „s dvojnomo namjenom”
1.4	Odgovoriti na unutarnje prijetnje	Razmijeniti najbolje prakse u području kontrola i sigurnosnih provjera u ustanovama u kojima se drže KBRN materijali, kao što su biološki laboratoriji ili nuklearna postrojenja.	Dovršiti kartiranje postojećih praksa provjere do kraja 2017.

CILJ 2.: OSIGURATI BOLJU SPREMNOST I ODGOVOR NA INCIDENTE POVEZANE S KBRN SIGURNOŠĆU

Operativna spremnost ključna je za djelotvorno ublažavanje posljedica KBRN napada ili incidenta. S obzirom na u osnovi prekograničnu i transnacionalnu prirodu KBRN prijetnje, od suradnje na razini EU-a može biti dodatne koristi, kroz poticanje aktivnosti izgradnje kapaciteta u EU-u, kao što su prekogranična suradnja u području izobrazbe, vježbi i odgovora, olakšavanje uzajamne pomoći, pružanje smjernica, promicanje minimalnih normi u cijeloj Uniji te, prema potrebi, financiranje transnacionalnih projekata u tom području.

Komisija je već organizirala brojne tečajeve izobrazbe i vježbe na razini EU-a s naglaskom na međusektorskoj suradnji u slučaju KBRN napada. Primjerice, naglasak vježbe ARETE 2014. bio je na suradnji tijela za provedbu zakona i civilnu zaštitu u slučaju složene kemijske i terorističke situacije koja uključuje uzimanje talaca. Usto, Komisija je financirala niz tečajeva izobrazbe o međusektorskom odgovoru na napad radiološkom prljavom bombom organiziranih u suradnji s tijelima država članica. Te su inicijative dopunjene vježbama organiziranim u području civilne zaštite te izobrazbom u organizaciji Europol-a i CEPOL-a.

Daljnje će se mjere temeljiti na tim iskustvima i povezati razne inicijative za spremnost i odgovor u koherentan program, pri čemu će se maksimalno povećati mogućnosti izobrazbe i vježbi za države članice te povećati usklađenost u pristupima država članica.

Dodatne mjere za olakšavanje višeagencijske suradnje utvrdit će se nakon radionice EU-a o suradnji službi koje prve dolaze na mjesto katastrofe nakon terorističkog napada, održane u listopadu 2017. U slučaju velikog KBRN incidenta u odgovoru će morati sudjelovati razni dionici, uključujući privatne aktere, npr. radi osiguravanja dostupnosti zdravstvenih protumjera.

Komisija stoga utvrđuje sljedeće prioritetne mjere koje je potrebno provesti u suradnji s državama članicama i drugim dionicima.

---

u tom području. Centar se nalazi na lokacijama Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije u Karlsruheu i Ispri.

Obveza	Mjera	Očekivani ishod i vremenski okvir	
2.1.	Ojačati spremnost i odgovor EU-a na KBRN međusektorskom izobrazbom i vježbama	<p>Komisija će u suradnji s državama članicama pojačati izobrazbu i vježbe za pripadnike službi koje prve dolaze na mjesto događaja, uključujući tijela za provedbu zakona i civilnu zaštitu, zdravstvene strukture te, prema potrebi, granična i carinska tijela i vojne partnere. Izobrazba i vježbe provodit će se putem postojećih financijskih instrumenata i operativnih alata, posebice Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM), CEPOL-a i komponente ISF-Police.</p> <p>Razvoj zajedničkog plana EU-a za izobrazbu u području KBRN-a promicat će se u bliskoj suradnji sa stručnjacima država članica EU-a.</p>	<p>Kartiranje postojećih aktivnosti izobrazbe u EU-u do siječnja 2018.</p> <p>Savjetodavna skupina EU-a razmotrit će dodatne potrebe do drugog tromjesečja 2018.</p> <p>Uvođenje nove izobrazbe i vježbi od četvrtog tromjesečja 2018.</p> <p>Daljnja provedba vježbi na razini EU-a (slično vježbi ARETE 2014.) u 2019.</p>
2.2.	Ojačati kapacitet EU-a za odgovor na KBRN incidente u okviru Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu	<p>Kako bi se državama članicama pružila bolja potpora u slučaju velikog KBRN incidenta, države članice i Komisija nastavit će s jačanjem postojećeg Europskog kapaciteta za odgovor na hitne situacije (EERC) UCPM-a, uključujući Zdravstvenu jedinicu EU-a. Poticati države članice da i dalje alociraju nove KBRN kapacitete za EERC.</p> <p>Poduprijeti države članice u postupku registracije i certifikacije KBRN modula i drugih kapaciteta u EERC-u.</p> <p>Preispitati početne ciljeve povezane s kapacitetima u području KBRN katastrofa.</p> <p>Testirati međusektorsku spremnost i odgovor na pandemije.</p>	<p>Procjena nedostataka s obzirom na odgovor na KBRN katastrofe u 2018.</p> <p>Bespovratna sredstva za prilagodbu za registraciju/certifikaciju modula</p> <p>Međusektorske simulacijske vježbe za kontinuitet poslovanja tijekom pandemije (2018.)</p> <p>Radionice o spremnosti i provedbi međunarodnih zdravstvenih propisane o najboljoj praksi u pogledu provjere pri ulasku i izlasku. Planirano za 2017.–2018.</p>
2.3.	Provesti analizu nedostataka u vezi s	U bliskoj suradnji sa Savjetodavnom skupinom za KBRN Komisija će preispitati u kojoj se mjeri postojećom opremom za otkrivanje mogu otkriti KBRN materijali.	Početno izvješće o analizi nedostataka s preporukama do trećeg tromjesečja

	otkrivanjem KBRN materijala	Rezultati će se upotrijebiti za aktivnosti skupine za otkrivanje i rad na normizaciji.	2018.
2.4.	Poboljšati rano upozoravanje i odgovor te razmjenu informacija o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama za zdravlje ¹⁷	Restrukturirati sustav ranog upozoravanja i odgovora u cilju poboljšavanja sposobnosti uvida u stanje i upravljanja incidentima za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju, ali i povezivanje sustava s drugim sustavima EU-a za brzo uzbunjivanje i informiranje.	Nova platforma treba biti spremna do sredine 2018.
2.5.	Jačati spremnost laboratorija u EU-u na ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju	Osigurati brzu identifikaciju i karakterizaciju te mehanizme za brzu razmjenu uzoraka; pružiti potporu slabije opremljenim državama članicama.	2015.–2018. Provedba u državama članicama uz potporu Komisije u okviru zajedničke akcije EMERGE ¹⁸ za učinkovit odgovor na iznimno opasne i nove patogene na razini EU-a.
2.6.	Povećati spremnost država članica na prekogranične prijetnje zdravlju	Povećati spremnost država članica na prekogranične prijetnje zdravlju putem zajedničke nabave zdravstvenih protumjera (na temelju članka 5. Odluke 1082/2013/EU o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju). Poboljšati spremnost, ali i mjere na točkama ulaska (zračni, morski i kopneni prijelazi). Države članice i Komisija moraju oblikovati zajedničku viziju na razini EU-a o načinu poboljšanja procijepljenosti u EU-u, pokrenuti mjere za poboljšanje opskrbe cjepivom i upravljanja zalihama, povećati interoperabilnost i interakciju sustava za informiranje o imunizaciji, poboljšati povjerenje u cjepiva, boriti se protiv	Zajednička nabava cjepiva sa zainteresiranim državama članicama: 2018. (pripreme u tijeku) 2017.–2020. (zajednička akcija u tijeku) 2017.–2020. (zajednička akcija u tijeku)

17 Kako su navedene u članku 2. Odluke 1082/2013/EU o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju: 1. biološke prijetnje (zarazne bolesti; antimikrobna otpornost i infekcije vezane uz zdravstvenu skrb i povezane sa zaraznim bolestima (dalje u tekstu „povezana posebna zdravstvena pitanja”); biotoksini ili drugi štetni biološki uzročnici koji nisu povezani sa zaraznim bolestima; 2. prijetnje kemijskog podrijetla; 3. prijetnje ekološkog podrijetla; 4. prijetnje nepoznatog podrijetla; 5. događaji koji mogu predstavljati hitne slučajeve od međunarodnog značaja koji se odnose na javno zdravlje prema Međunarodnim zdravstvenim propisima, ako ulaze u jednu od kategorija prijetnji navedenih u točkama od (a) do (d).

18 http://www.emerge.rki.eu/Emerge/EN/Home/Homepage_node.html.

		oklijevanja u pogledu cijepljenja te povećati uspješnost istraživanja i razvoja cjepiva na razini EU-a.	
2.7.	Povećati osviještenost o biorizicima te spremnost i odgovor na biorizike, uključujući prijetnje u nastajanju	<p>Putem izobrazbe ojačati međusektorsku svijest na razini EU-a o biorizicima koji proizlaze iz slučajnih ili namjernih ispuštanja, npr. putem zajedničkog tečaja Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) / Europolu „Međusektorska izobrazba o biorizicima – prepoznavanje i smanjivanje rizika” za službe za izvanredne situacije u području zdravlja te tijela za provedbu zakona i civilnu zaštitu.</p> <p>Poduprijeti države članice u njihovoj borbi protiv bioterorizma, što uključuje izradu nacionalnih strategija za spremnost u slučaju pojave bioterorizma i razvoj priručnika o opasnostima bioterorizma u EU-u u suradnji s mrežom stručnjaka iz država članica.</p> <p>ECDC će pomoći državama članicama da podignu svijest i razmijene najbolje prakse s obzirom na amatersko bavljenje biologijom, uključujući laičku provedbu pokusa, uporabu bioloških agensa i tehnika genetičkog inženjerstva izvan laboratorijskih uvjeta koju vrše neobučeni pojedinci te rizike za biosigurnost i biozaštitu¹⁹.</p>	<p>Sljedeći krug izobrazbe u drugom tromjesečju 2018. (daljnje tečajeve utvrditi prema potrebi)</p> <p>Izrada priručnika do trećeg tromjesečja 2018.</p> <p>Materijal o podizanju svijesti o rizicima povezanim s biotehnologijama u nastajanju</p> <p>Aktivnost će započeti u trećem tromjesečju 2017. i nastaviti se u četvrtom tromjesečju 2017. i prvom tromjesečju 2018.</p>
2.8.	Skupina stručnjaka država članica za otkrivanje KBRN-a	Proširiti skupinu za otkrivanje eksploziva ²⁰ na stručnjake za KBRN kako bi se državama članicama pomoglo u npr. osiguravanju događanja velikih razmjera. Aktivnosti skupine za otkrivanje temeljit će se, među ostalim, na smjernicama izrađenima za zaštitu javnih prostora.	Izobrazba za stručnjake iz skupine za otkrivanje – treće tromjesečje 2018. s ciljem da skupina bude operativna 2019.
2.9.	Ojačati kapacitete i	Promicati puno iskorištavanje mogućnosti Europskog centra za izobrazbu u području	Druga faza kampanje za carinsku

19 Uporabom komercijalno dostupnog bio-kompleta „uradi sam” korisnik može proizvesti genetički modificirane mikroorganizme. Napredak u ovom području može dovesti do namjernih napada ili slučajne kontaminacije modificiranim virusima ili bakterijama. Vidjeti i: Europski centar za kontrolu bolesti, brza procjena rizika: Rizik povezan s uporabom kompleta „uradi sam” za genetičko inženjerstvo koji se temelji na tehnici CRISPR i kontaminiran je patogenim bakterijama, <https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-risk-related-use-do-it-yourself-crispr-associated-gene>.

20 Skupina je prvi put spomenuta u Akcijskom planu EU-a iz 2015. za borbu protiv nezakonite trgovine vatrenim oružjem i eksplozivima te njihove uporabe (COM(2015) 624 final) u cilju davanja operativne potpore državama članicama u području otkrivanja eksploziva.

	mreže za nuklearnu sigurnost	nuklearne sigurnosti (EUSECTRA) za zajedničku izobrazbu u području otkrivanja radiološkog i nuklearnog materijala	izobrazbu u EUSECTRA-i krenut će u četvrtom tromjesečju 2017.
2.10.	Povećati suradnju u području nuklearne forenzike	Opseg i sveobuhvatnost kapaciteta za nuklearnu forenziku znatno se razlikuje pa tek nekoliko država članica može provesti detaljno ispitivanje nuklearnog i radioaktivnog materijala. Većina država članica oslanja se na osnovne kapacitete, koji se dopunjuju naprednijim kapacitetima koje nudi npr. Zajednički istraživački centar Komisije. Komisija će dodatno razviti pravni okvir (sporazumi s državama članicama) za uporabu tih usluga Komisije te za pružanje opće i napredne izobrazbe državama članicama u tom području.	Razvoj pravnog okvira za uporabu kapaciteta službi Komisije u području nuklearne forenzike – do kraja 2018.

CILJ 3.: IZGRADNJA SNAŽNIJIH UNUTARNJIH I VANJSKIH VEZA I SURADNJA S KLJUČNIM REGIONALNIM I MEĐUNARODNIM PARTNERIMA EU-a U PODRUČJU KBRN SIGURNOSTI

KBRN prijetnje mogu nastati i unutar i izvan Unije. Rad izvan okvira Unije te izgradnja snažnijih partnerstava i tješnjih unutarnjih i vanjskih sigurnosnih veza sastavni su dio strategije EU-a za borbu protiv terorizma i KBRN rizika. Poziv na objedinjavanje unutarnje i vanjske dimenzije sigurnosnih politika Unije ključan je prioritet u Globalnoj strategiji EU-a²¹ te u kontekstu Zajedničke deklaracije EU-a i NATO-a iz 2016.

KBRN sigurnost treba ugraditi u vanjsko djelovanje EU-a razvojem kapaciteta u trećim zemljama (osobito u susjednim zemljama), jačanjem suradnje sa strateškim partnerima, ali i sa specijaliziranim međunarodnim organizacijama kao što su Interpol, IAEA i OPCW na temelju obnovljene obveze Vijeća sigurnosti EU-a da će se teroriste spriječiti u nabavi oružja za masovno uništenje. Usto, potrebno je bolje povezati aktivnosti koje se provode u okviru centara izvrsnosti EU-a u području KBRN-a. U tom kontekstu prednost treba dati zemljama u susjedstvu EU-a.

Komisija stoga utvrđuje sljedeće prioritete koje je potrebno provesti u suradnji s državama članicama i drugim dionicima.

21 Zajednička vizija, zajedničko djelovanje: jača Europa. Globalna strategija Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku. http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

Obveza		Mjera	Očekivani ishod i vremenski okvir
3.1.	Razviti suradnju s ključnim međunarodnim partnerima u području KBRN sigurnosti, uključujući u kontekstu dijaloga o sigurnosti / borbi protiv terorizma	<p>Produbiti suradnju sa strateškim partnerima s iskustvom u području KBRN-a:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razmjena informacija o KBRN prijetnji i rizicima; 2. razmjena najboljih praksi; 3. zajednička izobrazba ili vježbe. <p>Redovito raspravljati o KBRN sigurnosti u okviru dijaloga o sigurnosti / borbi protiv terorizma s relevantnim trećim zemljama radi utvrđivanja mogućih mjera za suradnju i mjera za izgradnju kapaciteta.</p>	<p>Održavanje radionice o zaštiti radioaktivnih izvora sa Sjedinjenim Američkim Državama u kontekstu postojećeg dijaloga o KBRN-u – drugo tromjesečje 2018.</p> <p>Radionica EU-a i SAD-a o zajedničkim kazneno-epidemiološkim istragama – četvrto tromjesečje 2018.</p> <p>Prema potrebi poziv strateškim partnerima na posebne sastanke Savjetodavne skupine za KBRN sigurnost</p>
3.2.	Razviti suradnju s NATO-om u području pitanja povezanih s KBRN-om	<p>Uže surađivati s NATO-om u vezi s trećim zemljama, osobito u području:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razmjene informacija; 2. izgradnje kapaciteta; 3. izobrazbe; 4. vježbi. <p>Razviti sinergije s NATO-om s o načinima na koje razvoj obrambenih kapaciteta, među ostalim, u području bespilotnih letjelica te kemijskog, biološkog, radiološkog i nuklearnog oružja, može pomoći u borbi protiv terorizma.</p> <p>U suradnji s centrom izvrsnosti za KBRN koji je akreditirao NATO izraditi posebno prilagođene module izobrazbe za partnere centra za izvrsnost EU-a za KBRN.</p>	<p>Radionica EU-a i SAD-a – prvo ili drugo tromjesečje 2018.</p> <p>Zajednička izobrazba, npr. u centru izvrsnosti za KBRN koji je akreditirao NATO (četvrto tromjesečje 2017.), predviđena za 2018., 2019. i 2020.</p> <p>2018., na temelju lekcija naučenih iz prvog kruga zajedničke izobrazbe.</p>
3.	Razviti	EEAS i Komisija surađivat će sa	Redovito pozivanje

suradnju sa specijaliziranim međunarodnim organizacijama	specijaliziranim multilateralnim organizacijama (Interpol, IAEA, OPWC ²² , BWC ISU ²³ , UNODA ²⁴) radi razmjene najbolje prakse i tražiti sinergije, osobito u području razmjene informacija i izgradnje kapaciteta u trećim zemljama.	navedenih organizacija na sastanke Savjetodavne skupine za KBRN sigurnost kao i na izobrazbu i vježbe
--	--	---

CILJ 4.: PRODUBITI NAŠE ZNANJE O KBRN RIZICIMA

Područje KBRN-a tehnički je složeno područje koje se brzo razvija i koje je potrebno pomno pratiti. Stručno znanje u području KBRN-a u Europskoj uniji je trenutačno neravnomjerno raspodijeljeno, a obuhvaća brojne i različite subjekte iz vladinih organizacija i akademske zajednice te privatne subjekte. Potreban je okvir na razini EU-a kako bi se povezali relevantni subjekti, izgradila partnerstva među sektorima, zajednički utvrdile daljnje potrebe i iskoristile prednosti istraživanja u EU-u.

4.1. Uspostava mreže EU-a za KBRN sigurnost

Radi bolje suradnje na razini EU-a i objedinjavanja napora, mreža EU-a za KBRN sigurnost okupit će sve subjekte u području KBRN-a na strateškoj (kreiranje politika) i operativnoj razini. Povezat će države članice, institucije i relevantne agencije EU-a te, prema potrebi, ključne međunarodne partnere i privatni sektor. Mreža će se oslanjati na tri stupa: 1. savjetodavna skupina koja će okupljati sve koordinate država članica za KBRN sigurnost; 2. mreža za potporu koja uključuje postojeće centre za KBRN u EU-u i 3. centar znanja za KBRN uspostavljen u okviru Europskog centra za borbu protiv terorizma (ECTC) u Europolu.

Ciljevi mreže bit će sljedeći: 1. sveobuhvatno i ažurirano razumijevanje KBRN rizika koji dolaze iz i izvan EU-a te podupiranje kreiranja politika i inicijativa za uklanjanje utvrđenih nedostataka; 2. razvoj suradnje i koordinacije na operativnoj razini (npr. razmjena informacija, razmjena najbolje prakse); i 3. olakšavanje civilno-vojne suradnje u područjima od obostrane koristi.

Obveza		Mjera	Očekivani ishod i vremenski okvir
4.1.1	Osnovati posebnu savjetodavnu skupinu EU-a za KBRN sigurnost	Države članice trebaju imenovati nacionalne koordinate za KBRN sigurnost koji će biti primarne točke za kontakt u državama članicama pri provedbi akcijskog plana EU-a za KBRN sigurnost. Nastavljajući se na rad prethodne savjetodavne skupine za KBRN, koja je	Popis koordinatora u svim državama članicama do prosinca 2017. Prvi sastanak savjetodavne skupine do siječnja

22 Organizacija za zabranu kemijskog oružja.

23 Konvencija o biološkom oružju – Odjel za potporu provedbi.

24 Ured Ujedinjenih naroda za razoružanje.

		<p>osnovana u okviru Akcijskog plana 2010.–2015. i ovlaštena za nadzor njegove provedbe, Komisija će osnovati novu posebnu savjetodavnu skupinu EU-a za KBRN sigurnost za potrebe aktualnog akcijskog plana povezivanjem koordinatora iz država članica za KBRN sigurnost, Komisije i relevantnih agencija EU-a, Europske službe za vanjsko djelovanje i drugih relevantnih javnih i privatnih dionika u području KBRN-a. Ta će skupina:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. redovito izvješćivati o rastućim KBRN prijetnjama i rizicima te ih analizirati (u suradnji s INTCEN-om i Europolom); 2. utvrditi nedostatke u mjerama sprečavanja, otkrivanja, spremnosti i odgovora koje se odnose na KBRN te davati savjete o novim političkim inicijativama za uklanjanje tih nedostataka; 3. kartirati postojeće centre stručnog znanja i utvrditi mehanizme za suradnju radi poticanja sinergija i komplementarnosti. 	<p>2018., a nakon toga periodički (2-3 sastanka godišnje)</p> <p>Prva analiza nedostataka do travnja 2018., a nakon toga periodičko preispitivanje</p> <p>Redovita i sustavna razmjena dobre prakse o utvrđenim rizicima i nedostacima</p> <p>Prvo kartiranje postojećih centara stručnog znanja do svibnja 2018.</p>
4.1.2	Uspostaviti mrežu EU-a za potporu u području KBRN-a	<p>Mrežom EU-a za potporu u području KBRN-a, koja se sastoji od postojećih centara stručnog znanja i mreža povezanih s KBRN-om, na operativnoj će se razini koristiti savjetodavna skupina za KBRN sigurnost za:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uspostavu potporne strukture EU-a (u suradnji s Europolom) sastavljene od stručnjaka koji mogu dati smjernice i savjete o tehničkim i znanstvenim pitanjima državama članicama i institucijama EU-a u pogledu KBRN sigurnosti, uključujući tijekom incidenata; 2. lakše utvrđivanje i širenje dobre prakse i naučenih lekcija; 3. razmjenu stručnog znanja i povezivanje postojećih centara izvrsnosti u području KBRN-a u Europi i izvan nje. <p>Pozvat će se zainteresirane države članice da do prosinca 2017. utvrde strukture koje bi se moglo uključiti u mrežu EU-a za potporu u</p>	<p>Objava poziva Komisije na podnošenje projektnih prijedloga u području KBRN-a u okviru ISF-Police do listopada 2017.²⁵</p> <p>U potpunosti operativna mreža do ljeta 2018.</p>

25 Tim pozivom na podnošenje prijedloga podržat će se provedba ovog akcijskog plana, ali i Akcijskog plana EU-a za zaštitu javnih prostora te Preporuke Komisije o provedbi Uredbe 98/2013. Pozivom se može poduprijeti, među ostalim, uspostava stručne potporne strukture EU-a ili regionalnih mreža, koje će kasnije postati dio mreže za potporu.

		području KBRN-a.	
4.1.3	Europol (ECTC) treba razviti centar znanja o KBRN-u	<p>Europol (ECTC) treba razviti postojeći tim za KBRN u centar znanja za potporu tijelima za provedbu zakona u području KBRN sigurnosti, što uključuje oružje i prijetnje, koji će:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. isporučivati analitičke proizvode o KBRN prijetnjama i incidentima; 2. olakšati suradnju i razmjenu informacija (osobito putem EBDS-a i mreža kao što je EEODN²⁶) između tijela za provedbu zakona i drugih subjekata (uključujući vojsku), ali i sa svojom mrežom međunarodnih partnera; 3. organizirati izobrazbu (u suradnji s CEPOL-om); 4. pružati operativnu potporu i primjenjivati stručno znanje o KBRN-u za potporu istragama KBRN incidenata 	<p>Optimiziranje uporabe postojećih Europolovih kapaciteta za povećanje zajedničkog znanja o KBRN prijetnjama.</p> <p>Sustavna razmjena informacija koje se odnose na KBRN putem EBDS-a.</p> <p>Primjena stručnog znanja o KBRN-u za pomoć u istragama.</p>

4.2. Iskorištavanje prednosti istraživanja EU-a u području sigurnosti

Bolje iskoristiti istraživanja EU-a u području sigurnosti putem aktivnosti širenja istraživačkih rezultata, ali i osiguravajući da istraživačke aktivnosti odgovaraju na operativne potrebe u području KBRN-a. Komisija će proširiti ispitivanje opreme, poticati usklađivanje normi i poduprijeti razvoj zajedničkih kapaciteta proširenjem skupine stručnjaka za otkrivanje.

Obveza	Mjera	Očekivani ishod i vremenski okvir
--------	-------	-----------------------------------

26 Europska mreža za uklanjanje neeksploziranih eksplozivnih sredstava (EEODN) mreža je pirotehničara i stručnjaka za KBRN kojom upravlja Europol. Svojim članovima omogućuje razmjenu najbolje prakse i naučenih lekcija, ali i zajedničku izobrazbu. EEODN organizira godišnje konferencije u kombinaciji s obukom.

4.2.1	Poduprijeti širenje i uporabu istraživačkih rezultata	<p>Dodatno razviti platformu zajednice korisnika za sigurna, zaštićena i otporna društva, koja okuplja istraživače, kreatore politika, predstavnike industrije/MSP-ova i praktičare, uključujući osobe koje prve dolaze na mjesto događaja, kako bi se rezultati istraživanja pretočili u konkretne mjere.</p> <p>Poboljšati širenje istraživačkih rezultata i promicati razmjenu informacija radi intenzivnijeg dijaloga među različitim subjektima u području KBRN-a te redovito izvješćivati o rezultatima istraživanja, također u okviru savjetodavne skupine EU-a za KBRN sigurnost i njezine mreže za potporu</p>	<p>U studenom 2017. predstavljanje plana zajednice korisnika za 2018., koji obuhvaća 18 tematskih radionica, od čega se šest tema odnosi na KBRN kao što su kemijske opasnosti te sigurnost i zaštita vode. Na radionicama će se dati godišnji pregled istraživačkih aktivnosti i aktivnosti izgradnje kapaciteta te utvrditi budući prioriteti.</p> <p>Dovršetak izvješća o kartiranju projekata u okviru Obzora 2020. koji se odnose na pozive u razdoblju 2014.–2016. do prosinca 2017.</p> <p>Redovita objava rezultata istraživačkih projekata povezanih s KBRN-om putem mreže EU-a za KBRN sigurnost.</p>
4.2.2	Utvrđiti daljnje istraživačke potrebe i raditi na uklanjanju KBRN prijetnji u nastajanju	<p>Osigurati da su istraživački projekti usmjereni na potrebe krajnjih korisnika u području KBRN-a</p> <p>Utvrđiti prioritete u istraživanju u cilju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pronalaska rješenja o načinima ublažavanja KBRN prijetnji u nastajanju, kao što su bespilotne letjelice ili biohakaranje; 2. povećavanja kapaciteta država članica za smanjenje rizika od katastrofe: od pripreme/spremnosti i praćenja do odgovora i oporavka. 	<p>Kontinuirani dijalog u okviru raznih foruma u EU-u, kao što je savjetodavna skupina za KBRN; nove mjere u okviru Obzora 2020. i poziva za 2017.</p> <p>Novi projekti povezani s KBRN-om odabrani u okviru poziva za 2017. od početka prvog tromjesečja 2018.</p>

			Poziv na podnošenje prijedloga koji se odnose na KBRN sigurnost u drugom tromjesečju 2018.
4.2.3	Poticati usklađivanje i normizacijom i certifikacijom proizvoda i sustava povezanih sa KBRN sigurnošću	<p>Proširiti trenutačno ispitivanje opreme za otkrivanje KBRN-a u cilju predlaganja područja za normizaciju. Taj će rad pomoći i da se praktičari informiraju o učinkovitosti opreme, ali i poslužiti u izobrazbi skupine stručnjaka za otkrivanje.</p> <p>Nastaviti s prednormativnim istraživačkim aktivnostima u okviru Komisijine Europske referentne mreže za zaštitu ključne infrastrukture²⁷ radi izrade sporazumâ radionice CEN-a²⁸; utvrditi područja povezana s KBRN-om za koje može biti zadužen CEN te pokrenuti nove pozive za potporu normizaciji KBRN-a u okviru Obzora 2020.</p>	<p>Povećanje kapaciteta ispitivanja učinkovitosti opreme za otkrivanje KBRN-a u državama članicama te utvrđivanje normizacijskih potreba za koje može biti zadužen CEN do kraja 2018.</p> <p>Pozivi na istraživanja povezana s normizacijom u drugom tromjesečju 2018. i drugom tromjesečju 2019.</p>

ZAKLJUČCI

S obzirom na sve ozbiljnije prijetnje Europa treba udružiti resurse i stručna znanja radi razvoja inovativnih, održivih i djelotvornih rješenja. Suradnja u EU-u u skladu sa smjernicama iz ovog akcijskog plana može dovesti do znatnog povećanja sigurnosti i vidljivih rezultata.

Prijedlozi utvrđeni u ovoj Komunikaciji otvorit će put djelotvornijoj i usmjerenijoj suradnji u EU-u u području zaštite, spremnosti i odgovora na kemijske, biološke, radiološke i nuklearne prijetnje. Komisija potiče države članice da iskoriste brojne mogućnosti iznesene u ovoj Komunikaciji te poziva Europski parlament i Vijeće da podrže ovaj akcijski plan i aktivno sudjeluju u njegovoj provedbi, u bliskoj suradnji sa svim relevantnim dionicima. Komisija će preispitati napredak za najkasnije dvije godine.

27 Europska referentna mreža za zaštitu ključne infrastrukture (ERNICIP) projekt je koji sufinancira Komisija, a koordinira Zajednički istraživački centar. Cilj mu je pružiti okvir u kojim će eksperimentalne ustanove i laboratoriji razmjenjivati znanja i stručne vještine radi usklađivanja ispitnih protokola u cijeloj Europi, što će dovesti do bolje zaštite ključne infrastrukture od svih vrsta prijetnji i opasnosti te do stvaranja jedinstvenog tržišta za sigurnosna rješenja. Tri radne skupine bave se KBRN prijetnjama: kemijski i biološki rizici za vodu za piće; otkrivanje kemijsko-bioloških agensa koji se prenose zrakom u zatvorenom prostoru te radioloških i nuklearnih prijetnji za ključnu infrastrukturu.

28 Europski odbor za normizaciju.